Силабус освітнього компонента
Програма навчальної дисципліни

Організаційна поведінка

Шифр та назва спеціальності
D3 – Менеджмент

Інститут
ННІ Економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу

Спеціалізація
-

Кафедра
Менеджменту (204)

Освітня програма
Менеджмент організацій та адміністрування

Тип дисципліни
спеціальна

Рівень освіти
Перший (бакалаврський)

Форма навчання
Денна

Семестр
4

Мова викладання
Українська, англійська

Викладачі, розробники

Замула Олена Василівна
Olena.Zamula@khpi.edu.ua
Кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту (НТУ "ХПІ").

Досвід роботи - 18 років. Авторка та співавторка понад 80 наукових і навчально-методичних публікацій. Провідна лекторка з курсів: Основи менеджменту, Управління ресурсами, Організаційна поведінка

Детальніше про викладача на сайті кафедри

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна «Організаційна поведінка» спрямована на те, щоб студенти опанували конкретні методики та інструменти управління організаційною поведінкою працівників; сформували навички та вміння аналізувати групову та міжгрупову динаміку в організації.

Мета та цілі дисципліни

Оволодіння знаннями та практичними навичками щодо формування системи адаптації та розвитку співробітників в організації. Розробка системи оцінювання персоналу, системи цінностей, що підтримують місію організації та мотивують співробітників до досягнення її цілей. Розвиток у студентів здатності критично мислити, працювати в команді та спілкуватися.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

Компетентності

ЗК04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
СК02. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
СК10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

Результати навчання

ПР04. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
ПР06. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
ПР17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредити ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: «Економіка підприємства», «Теорія організації», «Менеджмент персоналу»..

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовуються дискусії, командна робота, метод кейсів, ігровий метод, проблемне навчання. Навчальні матеріали доступні студентам через Teams, OneDrive.

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Теми лекцій	Кількість годин
Лекція 1. Тема 1. Вступ до дисципліни "Організаційна поведінка" 1. Концепція організаційної поведінки. 2. Визначення основних дисциплін поведінкової науки, які сприяють ОП. 3. Три рівні аналізу в моделі ОП.	2
Лекція 2. Тема 2. Основи індивідуальної поведінки. 1. Різноманітність. 2. Дві основні форми різноманітності на робочому місці. 3. Вплив міжкультурних питань на організаційну поведінку (ОП).	2
Лекція 3. Тема 3. Особистість. 1. Особистість та фактори, що її формують. 2. Інтелектуальні та фізичні здібності для професійної підготовки. 3. Відмінності між відповідністю особистості роботі та відповідністю особистості організації.	2
Лекція 4. Тема 4. Емоції і почуття. 1. Емоції і почуття, їх джерела. 2. Емоційний інтелект. 3. Регулювання емоцій..	2
Лекція 5. Тема 5. Ставлення. Задоволеність від роботи. 1. Три компоненти ставлення. 2. Основні причини задоволення від роботи.	2

3. Реакції працівників на незадоволення роботою.	
Лекція 6. Тема 6. Сприйняття та індивідуальне прийняття рішень 1. Ефекти соціального сприйняття 2. Стереотипи та упередження. 3. Раціональне та інтуїтивне прийняття рішень	2
Лекція 7. Тема 7. Теорії мотивації. 1. Ключові елементи мотивації. 2. Форми організаційної справедливості. 3. Сучасні теорії мотивації.	2
Лекція 8. Тема 8. Основи групової поведінки. 1. Типи груп в організації. 2. Норми поведінки індивіда. 3. Вплив згуртованості на ефективність групи. 4. Прийняття групових рішень.	2
Лекція 9. Тема 9. Влада і вплив. 1. Види влади. 2. Основні способи впливу. 3. Причини та наслідки політичної поведінки.	2
Лекція 10. Тема 10. Лідерство 1. Основні теорій лідерства. 2. Стилі лідерства 3. Роль лідерів у створенні етичних організацій.	2
Лекція 11. Тема 11. Спілкування та комунікації. 1. Сутність та види спілкування 2..Зворотній зв'язок в комунікаціях. 3. Фактори впливу на ефективність комунікацій	2
Лекція 12. Тема 12. Управління конфліктами в групах. 1. Сутність конфлікту. 2. Види конфліктів.. 3. Методи управління конфліктними ситуаціями.	2
Лекція 13. Тема 13. Основи організаційної структури управління. 1. Елементи структури організації. 2. Вплив скорочення штатів на організаційні структури та працівників. 3. Поведінкові наслідки різних організаційних моделей.	2
Лекція 14. Тема 14. Організаційна культура. 1. Загальні характеристики організаційної культури. 2. Фактори, що створюють та підтримують культуру організації. 3. Функціональний та дисфункціональний вплив організаційної культури на людей та організацію.	2
Лекція 15. Тема 15. Управління персоналом організації. 1. Набір та адаптація працівників. 2. Навчання працівників в організації. 3. Управління результативністю	2
Лекція 16. Тема 16. Управління стресами та здоров'я працівників. 1. Природа стресів в організаціях. 2. Фізичне та ментальне здоров'я працівників. 3. Управління стресами та . здоров'ям працівників.	2
Загальна кількість годин	**32**

Практичні заняття

За наявності

Теми практичних/семінарських занять	Кількість годин	Вагові коефіцієнти a
Заняття 1 Управління девіантною поведінкою працівників. 1. Причини девіантності. 2. Види злочинів, пов'язаних з веденням бізнесу. 3. Економічні витрати, пов'язані з девіантною поведінкою.	2	0,125
Заняття 2. Організаційне здоров'я. 1. Ідеали та цінності. 2. Невербальні комунікації та розвиток емоційного інтелекту. 3. Вимірювання рівня організаційного здоров'я.	2	0,125
Заняття 3. Залученість працівників. 1. Значення залученості працівників. 2. Залучення працівників до сталого розвитку компанії. 3. Етапи залучення працівників.	2	0,125
Заняття 4. Стимулювання праці персоналу. 1. Методи стимулювання праці. 2. Побудова ефективної системи мотивації в організації. 3. Визнання результатів роботи працівників	2	0,125
Заняття 5. Створення ефективних команд. 1. Переваги командної роботи. 2. Функції команди. 3. Процес формування команди.	2	0,125
Заняття 6. Організація зворотного зв'язку в організаційній комунікації. 1. Роль постійного зворотного зв'язку в успішному управлінні ефективністю. 2. Поведінка, що сприяє конструктивному сеансу зворотного зв'язку. 3. Ефективний зворотний зв'язок.	2	0,125
Заняття 7. Оцінка потреб у навчанні персоналу підприємства. 1. Роль аналізу організації, персоналу та завдань в оцінці потреб у навчанні. 2. Методи, що використовуються в оцінці потреб у навчанні. 3. Моделі компетенцій та процес їх розробки.	2	0,125
Заняття 8. Управління змінами в організації. 1. Системна модель змін. 2. Вісім кроків Коттера для керівництва організаційними змінами. 3. Розуміння та управління опором змінам.	2	0,125
Загальна кількість годин	**16**	$\sum_{i=1}^{n} a_i=1$

Контрольні роботи

Студентам пропонується 5 анкет по 10 тестових питань у кожній, випадковим чином згенерованих із запропонованого списку. Кожне питання містить лише одну правильну відповідь.

Теми контрольних робіт	Вагові коефіцієнти b
Тест 1	0,2
Тест 2	0,2

Тест 3	0,2
Тест 4	0,2
Тест 5	0,2
Загалом	$\sum_{i=1}^{m} b_i = 1$

Самостійна робота

Самостійна робота включає опрацювання матеріалів, відведених на самостійне вивчення (12 год), а також виконання індивідуальних завдань (54 год) та підготовку до підсумкового оцінювання (6 год)

Опрацювання теоретичного матеріалу

Теми для самостійного вивчення	Кількість годин
Тема 1. Комунікація та командна робота. 1. Комунікаційні бар'єри на робочому місці 2. Вплив технологій на комунікацію та командну роботу 3. Культурне різноманіття та комунікація в глобальних організаціях 4. Процеси прийняття рішень у командах 5. Програми навчання та розвитку команди	2
Тема 2. Організаційна культура та клімат. 1. Організаційна культура та інновації 2. Етичний клімат в організаціях 3. Вплив організаційної культури на добробут працівників 4. Вимірювання та оцінка організаційної культури 5. Вплив організаційного клімату на мотивацію та задоволеність працівників роботою	2
Тема 3. Різноманітність та інклюзія 1. Визначення різноманітності та інклюзії на робочому місці 2. Бізнес-кейс на користь різноманітності та інклюзії 3. Управління різноманітністю та інклюзією через лідерство 4. Роль різноманітності та інклюзії в утриманні працівників 5. Стратегії розробки та впровадження ефективних ініціатив щодо різноманітності та інклюзії	2
Тема 4. Добробут працівників та баланс між роботою та особистим життям 1. Вплив балансу між роботою та особистим життям на добробут працівників 2. Психічне здоров'я на робочому місці 3. Програми оздоровлення на робочому місці 4. Вплив гарантій зайнятості на добробут працівників 5. Розробка ефективної політики балансу між роботою та особистим життям	2
Тема 5. Організаційні зміни 1. Теорії організаційних змін 2. Управління опором змінам 3. Вплив технологій на організаційні зміни 4. Роль залучення співробітників в управлінні змінами 5. Стратегії управління змінами для глобальних організацій	2
Тема 6. Організаційна етика та корпоративна соціальна відповідальність 1. Важливість етичної поведінки в організаціях 2. Роль кодексів етики в організаціях	2

3. Вплив корпоративної соціальної відповідальності на результати діяльності організації
4. Вплив соціальних мереж на організаційну етику
5. Роль зацікавлених сторін у просуванні етичної поведінки

Загальна кількість годин **12**

Тематика індивідуальних завдань

Індивідуальне завдання має бути виконане шляхом підготовки письмової контрольної роботи та проведення 15-хвилинної інформативної презентації на будь-яку обрану тему/концепцію, пов'язану з курсом «Організаційна поведінка».

Неформальна освіта

До неформальної освіти відносяться: професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн освіта, професійні стажування тощо. Зарахування результатів навчання, набутих у неформальній освіті розповсюджується як на нормативні, так і на вибіркові навчальні дисципліни/освітні компоненти. Рекомендовані в силабусі елементи неформальної освіти можуть бути зараховані за спрощеною процедурою без додаткової валідації результатів (створення предметної комісії). Надати перелік рекомендованих професійних курсів/тренінгів, стажувань тощо (за наявності).

Рекомендовані курси, тренінги, стажування

1. Сучасне лідерство. Як будувати лідерські компетенції XXI століття? https://uniqskills.com.ua/suchasne-liderstvo-eur?f=SEM&utm_market=UA&utm_channel=SEM&utm_cohort=Leadership&gad_source=1&gad_campaignid=24326451268&gbraid=0AAAACyKLC0xoPcz_ciVrvR6hH6jUu02E&gclid=CjwKCAjwl4HXBhAjEiwAHlpWhEWI2IjsBotTFQjbe70Pu5RSqP_MCtMC5vELqCPRd4Jm0qNQivY0zRoC8xMQAvD_BwE#program - отриманий сертифікат може бути зарахований як часткове засвоєння курсу.
2. Modern Human Resource Management - Recruitment and Selection Process https://iib.com.ua/ua/natsionalnye-kvalifikatsii/otsenka-imushchestva/itemlist/category/116-kursyi-bazovoy-podgotovki-otsenschikov.html -отриманий сертифікат може бути зарахований як часткове засвоєння курсу.
3. Organizational Behavior and Management https://alison.com/course/organizational-behavior-and-management?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=Demand-Gen_Low-ROI-Countries&gad_source=1&gad_campaignid=22005425231&gbraid=0AAAADt7cD3Lfc5cBmt00xiPBy3kbO1HQ&gclid=CjwKCAiAwNDMBhBfEiwAd7ti1Npqx5XL62W3UwGtQby73lQUPnKF_ufOqyHL1jSKudTxcUnax-XaqhoC3mEQAvD_BwE#google_vignette -отриманий сертифікат може бути зарахований як часткове засвоєння курсу.
4. Управління ресурсами проєкту https://www.youtube.com/watch?v=szmBUko7NTM&list=PLQ0tM5Ty2BBWl9UwWkjL8bKrGhJvLHYAy -отриманий сертифікат може бути зарахований як часткове засвоєння курсу.

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Основна література

1. Чикуркова А.Д. Організаційна поведінка: Конспект лекцій для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня освіти ОПП «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент» денної і вечірньої форми навчання. Кам'янецьПодільський, 2024. 178 с. https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi79/0059568.pdf
2. Шавкун І. Г., Дибчинська Я. С. Організаційна поведінка : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і адміністрування». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 203 с. https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/12345/19289/1/0057716.pdf
3. Менеджмент: організаційна ефективність : Навчальний посібник / Н.М. Шматько, М.В. Кармінська-Бєлоброва, О.В. Замула та ін. Харків: НТУ «ХПІ», 2024. 280 с.

4. Волохова І. В. Організаційна поведінка : конспект лекцій / І. В. Волохова, О. М. Лук'янова. Харків : УкрДУЗТ, 2023. 93 с.
5. Лідерство та комунікації в організації: навчальний посібник / упорядники: Н. Я. Михаліцька, М. Р. Яцик. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 512 с. https://salo.li/143d85a
6. Robbins, S. P., Judge, T. A., & Vohra, N. (2019). Organizational behavior by Pearson 18e. Pearson Education India. URL: https://www.worldsupporter.org/en/chapter/39178-summary-organizational-behavior-robbins-judge

Додаткова література

1. Замула О.В., Замула О.О., Угрімова І.В. Управління персоналом підприємства на засадах концепції сталого розвитку в контексті інклюзивного працевлаштування. Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки). Х.: НТУ «ХПІ». 2023. №2. С. 83-86.
2. Сазонова Т. О. Курченко А. Д. Заліпа Т. М. Особливості управління поведінкою персоналу в сучасних умовах Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2022. Випуск 42 URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/42_2022ua/24.pdf
3. Корнілова О. В., Кузнєцова Л. В. Управління персоналом. Тайм менеджмент : навч.-мето. посіб. ; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса, 2024. 71 с. URL: https://hdl.handle.net/11300/28718; DOI: 10.32837/11300.28718
4. Далюк Н. Я., Романов А. Д., Бурачек І. В. Мотиваційні аспекти ефективної організації праці в умовах цифрової трансформації бізнесу. Актуальні питання економічних наук. 2025. №15. С. 1-19.
5. Саннікова С. Б., Царук І. М. Теоретичні основи формування організаційної культури закладів вищої освіти. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу, 2023. Вип. 3(56), С.49–58. URL:https://doi.org/10.26642/pbo-2023-3(56)-49-58

Система оцінювання

Підсумкова оцінка з освітнього компонента визначається відповідальним лектором за темами, видами занять, тощо у відповідності до силабусу і є інтегральною оцінкою результатів усіх вид навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка повинна відображати всі оцінки за складовими навчального процесу з урахуванням їх вагових показників k:

Поточний контроль (практичні, семінарські, лабораторні заняття), k_1	Контрольні роботи (за наявності), k_2	Індивідуальне завдання (за наявності), k_3	Підсумковий контроль (для ОК з іспитом), k_4
0,1	0,4	0,4	0,1

Сума коефіцієнтів повинна складати одиницю: $k_1 + k_2 + k_3 + k_4 = 1$. Підбір вагових коефіцієнтів підсумкової оцінки здійснює розробник курсу.
Розрахунок підсумкової оцінки проводиться за формулою:

$$О = П \cdot k_1 + К \cdot k_2 + І \cdot k_3 + Пк \cdot k_4$$

де: $П$ – середньозважена середня оцінка за поточний контроль
$І$ – оцінка за виконання індивідуального завдання
$К$ – середньозважена оцінка за контрольні роботи
$Пк$ – оцінка за підсумковий контроль

$$\text{П} = \frac{\text{П}_1 \cdot a_1 + \text{П}_2 \cdot a_2 + \ldots + \text{П}_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^{n} a_i}$$

де: a_i - ваговий коефіцієнт за кожне практичне (семінарське) або лабораторне заняття.

$$K = \frac{K_1 \cdot b_1 + K_2 \cdot b_2 + \ldots + K_m \cdot b_m}{\sum_{i=1}^{m} b_i}$$

де: b_i - ваговий коефіцієнт за кожну контрольну роботу.

Поточні оцінки за кожну складову (П, *К*, *І*,…) виставляються за 100-бальною шкалою згідно з положенням «Про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг здобувачів вищої освіти» НТУ «ХПІ».

Підсумкова оцінка виставляється відповідно до розрахованої *О* з округленням до найближчого цілого числа в більшу сторону.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.
Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/

Погодження

Силабус погоджено	30.08.2025		Завідувач кафедри Наталія ШМАТЬКО
	30.08.2025		Гарант ОП МОА Олена ЛІНЬКОВА